

Діяльність дітей з порушеннями зору.

Особливості розвитку дітей з порушеннями зору.

Український державний науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності наводить дані про те, що патологія зору є однією з найбільш розповсюджених захворювань дітей. Досвід досліджень дітей з порушеннями зору показує, що ці порушення мають дуже широкий спектр вад. Це залежить від складності дефекта, часу депривації, стану нервової системи тощо.

Показник слабозорих складає 50,8 на 1000 дітей. Показник сліпоти - 43 на 1000 обстежених дітей. Сліпота на одне око реєструється у 32 на 1000 дітей.

У таких дітей спостерігаються загальні закономірності розвитку, властиві дітям, що бачать нормально. А також мають місце доволі специфічні особливості формування психічних процесів, що зумовлюють труднощі в пізнавальному, емоційному, соціальному та особистому розвитку дитини.

У більшості таких дітей мають місце тяжкі органічні ураження нейрозорового апарату. Поряд з цим, уроджене або набуте на ранніх стадіях онтогенезу порушення зору, призводить до розвитку сенсорно-перцептивної депривації, що має негативний вплив на формування пізнавальних процесів та особистості дитини.

Основою механізму компенсації є пристосування організму, що регулюється центральною нервовою системою. Чим важчий дефект, тим більшу кількість систем потрібно включити в процес компенсації. Тифлопсихологія розглядає процес компенсації, як процес заміщення втрачених функцій, або, як процес відшкодування зорових функцій. Діти з важкими порушеннями зору не спроможні самостійно оволодіти направленою діяльністю через спотворене уявлення про оточуючі предмети та можливі маніпуляції з ними. І тому соціалізація та їх навчання (особливо незрячих) потребують включення спеціально організованої корекційної допомоги. Соціально-психологічна адаптація

допоможе подолати страхи і труднощі, що виникають у дітей в процесі становлення їх особистості.

Корекцією в тифлопсихології називають виправлення, доведення до норми «відхилених» в результаті аномального розвитку психічних функцій.

Аномальний розвиток зорових функцій при сліпоті веде до неможливості або ускладнення (при залишковому зорі та слабозорості) сприйняття навколишнього, зорового відтворення світу. Для компенсації та корекції під час різноманітної діяльності незрячих та слабозорих дітей потрібно враховувати всю систему форм, способів і методів педагогічного та психологічного впливу на дитину.

Порушення зору, як вроджені, так і набуті, відносять до первинних соматичних дефектів, які, в свою чергу, негативно відбиваються на розвитку психічних процесів (відчуття, сприйняття, уявлення тощо). Один функціональний дефект завжди підтягує до себе інший. Результат – порушені психічні процеси. Тобто, в розвитку психіки між соматичним дефектом та аномаліями розвитку можна простежити глибокі структурні та функціональні зв'язки. Фізіологи доводять, що існує тісний зв'язок великих півкуль мозку з нервовими закінченнями в кистях та кінчиках пальців рук. Тому перевтома м'язів рук викликає гальмування центральної нервової системи, та навпаки. Тобто, розвиток починається під впливом кінетичних імпульсів від пальців рук.